

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xv. In quo epicurus & sui su[m]mu[m] bonu[m] constitua[n]t: & q[uod] p[er] labores m[u]ltos itur ad voluptates.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Polīcraticī de Curialīū nugis.

In quo epichurus et sui summū bonū cōstituant: et qđ per la-
bores multos itur ad voluptates. Capitulū. XV.

Vita quidē sunt et difficilia quib⁹ philosophātū pba-
tur virt⁹: quia ad summū nō est iter nisi per ardua. In-
spe tamen pficiendi oīa mansuescūt: & dū laboris pē-
latur vtilitas: mens ad oīa roboraf. Et quidē ad sum-
mum tendūt omēs sed via dispari: nemo tamen vt opinor: illuc
sine labore ptingit/aut tendit. Cū enī sint tres philosophātium
secte: que & ipse scindūt in semitas multas: oēs & si dissimili-
ter: laborāt tñ in assequēdo finē quē statuunt. Siquidē epicurus/
et totus grex sodaliū ei⁹ vitā asserit que semp tāta iocunditate
letatur vt tristitie & perturbationis nō interueniat/ vel tenuis
motus. Vera quidē diffinitio est: & qua nihil potest esse iocun-
dus. Ab ea tñ plebs que eū sequit⁹ defluxit in voluptates: repu-
tans se earū vsu beatissimā esse futurā. Mihi tamen psuaderi
nequit hoc aliquē haussisse de fonte socratico: qui tantā morū do-
cuit puritatē vt a posteris credit⁹ sit nō humanū modo: sed diuin-
num spm̄ habuisse. Sed quia facile est aure vel ore insipiētium
dicta optima deprauari: ad cōpendiū immūditie tracta sunt: q̄
virtutis esse debuerāt instrumētū. Caro siquidē opinata est: nā
hoc vtiq; cordatus homo nō sentit q̄ amore iocisq; nil est iocun-
dus/nil suauis⁹ parasitica vita: aut eorū qui epulantur quotidie
splēdide/qui vino estuant: splēdidis vtūtur vestibus. Deniq; oīa
que mēs: lingua: manus: appetit cogitare/loqui/& facere: & in
nullo cōtra ire sibi/aut motū pprie reprimere volūtatis vitam
esse hominis/vera & sūma felicitate gaudētis. Sed nūquid huc
sine labore venit⁹? Quot obices ne sic viuas varietas humane
sortis interiacit⁹? Vt reb⁹ nāq; vtaris ad libitū: opulētia neces-
saria est. His enī egen⁹ ita nō vtitur quia desūt aut parciť sepe
ne desint. Sed ponātur adesse. Inter multos cōpetitores: et tāta
currētes auiditate: eas fortior asportabit. Vinib⁹ itaq; opus est
vt seruent. Exigitur ergo et potētia. Nunquid hec gratis id est
sine labore & sollicitudinē acquirūt⁹? Sed in his cōtemni dur-
rū quidē est & intolerabile eo q̄ amor cōmodi innatus est ho-
mini: vt etiā qui nō agit vt bon⁹ sit bon⁹ videri velit/& in esti-
matione sui aliorū credit errare iudicia. Nam vt bon⁹ sit nō cō-
modi sed iusti amor efficiet. Querit⁹ ergo reuerentia cōuiuen-
tiū: sed hec ipsa nisi fame beneficio ptendat leuiter euanescit.
At illa que gloriā parit & progat: ex multis surgit articialis: s; maxime a virtutū exercitio pualescit. Patet ergo qđ laboriosus

Ita d̄ qđ stutes
p̄cipue pariūt
gloriam.

fit transitus ad beatitudinē per voluptates: que sufficientie cau-
sa diuitias cōgerunt/vt potentia nitant̄/fugiant contēptus/am-
pliores querūt dignitates/& cōciliande celebritatis grā aspirāt
ad gloriam. His tamē omnib⁹ nō ea vita quā epicur⁹ describit
acquirī: & que tristitie sit & toti⁹ pturbatiōis ignara. Aut enī
hec in vnū quēlibet nō cōcurrūt/aut nō cōferūt quos pollicentur
effectus. Immo & sepissime tanq̄ e regione cōsistāt querētū vo-
tis cōtraria operant. Si mihi nō credis/ liber de cōsolatione phi-
losophie reuoluat̄ attentius: & planū erit hec ī cōtrariū cedere.
Et licet liber ille x̄bū non exprimat incarnatū: tñ apud eos qui
ratione nitūtur: nō mediocris auctoritatis est cū ad reprimēduz
quēlibet exulcerate mētis dolorē cōgrua cuiq; medicamenta cō-
ficiat. Nec iudeus quidē nec grecus sub pretextu religionis/ me-
dicine declinet vsū cum sapiētibus in fide & in perfidia desipiē-
tibus sic viuiderationis confectio pficiat artificiosa: vt nulla re-
ligio qd̄ miscet abhominari audeat: nisi quis rationis expers ē.
Sine difficultate pfundus est in sententiis/ in verbis sine leuita-
te conspicuus: orator vehemens: efficax demonstrator. Ad id
qd̄ sequendū est: nūc prolabitur suadens: nunc quasi stimulo ne-
cessitatis impellens. Si huic vt necesse est acquieueris: videbis
īsta laboriose nimis queri ob aliud/ & id cuius queruntur gratia
ex eis minime prouenire. Illud tamen cuius querunt̄ gratia ve-
rius & cōpendiosius poterat inueniri: si nō aliunde q̄ a se quere-
retur. Sed iam fere malicia inualescente nō querit̄ s; neglectū
ducitur pre istis/ etiā si occurrat Nā cū oīa bona sapiētie accessō-
ria sint: ipamq; p̄stet sup salutē & oēm pulchritudinē appetēdā:
ipā ceterorū collatiōe vilescit: & sola sūt accessoria eius ī precio.
Quis enī philosophat̄ vt sapiat? Nā vt reb⁹ abūdēt: aut tēpora-
liter floreāt videbis multos: & si nō philosophentur tñ philoso-
phos imitari. Ceterū facili⁹ est vt diuitie philosophantē impe-
diant/ q̄ vt philosophie q̄ppia cōferāt. Deo enī & māmone fide-
liter non seruitur. Ne verearis vt quis patriam deserat: vt paup-
tatem spontaneā amplectatur vt studio vacet. Nā philosophia
ipsa labor videtur inutilis: nisi fructus opulētie cōsequat̄. Alios
vt sciant curiositas excitat: alios vt scire videantur elationis sti-
mulo vanitas vrget: alios ad questum pestifera cupiditas inflā-
mat. Rarus est qui charitatis aut humilitat̄ pede/ sapiētie vias
scruteat̄: vt doceat̄/ aut doceat. Nā ad immūde voluptatis: aut
vane vtilitatis ineptias omnia referuntur. In his enim finis est
anime aberrātis. Philosophia interim viaticum est paucorum

Nota q̄ volu-
ptates sūt īpe-
dimentum ad
beatitudinē.

It̄ eximiam
cōmēdatiōē
libri de cōsola-
tione boecij. li-
cet iesus x̄ps
ibi non exprī-
mat̄ noiatim.

Sapiētie. vii.

Matth. vi.

Polieratici de Curialiū nugis.

tamen/quia alia via longe videtur esse compediofior. Nam vt dici solet. Amor ingenii neminem vnq̄ diuitem fecit.

¶ De amore diuitiarum: & q̄ in eis anima non quiescit. Capitulu. XVI.

¶ Vi solas diuitias congerere curant: nihil in vita potius credi volunt via quam ceteris pretulerunt: vt eius indigentia expleatur. Diuersa probatur a diuersis. Nullum graue periculum est: si spes dolosi nummi refulgeat. Ipsam fere naturam vicit amor pecunie: & res pene impossibiles ad possibilem redigit facultatem. Auaro nihil vile videtur aut sordidum/ & sibilante populo seipsum consolatur: immo sibi & applaudit simul ac nummos contemplatur in archa. Petronianum illud ingestum omnibus credas. Quisq̄s habet nummos secura nauiget aura Fortunamq̄ suo temperet arbitrio. Vxorem ducat danen/ ipsumq̄ licebit. Acrisium iubeat credere quod danaan. Carmina componat: declamet: concrete omnes: & peragat causas: sitq̄ cathone prior. Iuriscōsultus paret: non paret hebetor. Atq̄ esto quicquid fenuius & labeo. Multa loquor/ quid vis nummis presentibus opta. Et veniet clausum possidet archa iouem. Dum itaq̄ questum faciat/ nulla pars mundi videtur inaccessibleis: & ipsius torride estum maior auaritie ignis exuperat. Inde est q̄ hic mutat merces surgente a sole ad eum quo vespertina tepet regio. Hic toto ipetu fertur in hostem: concurritur hore momento/ cita mors venit: aut victoria leta. Alius superbis gaudet assidere liminib⁹: vt ex familiaritate maiorum facilius ad opes que desiderantur accedat. Si potest versatur in aliquo ministerio: sin autem/ sufficit vel in matricula curialium esse conscriptum. Sola siquidem conscriptio questuosa est/ vt minimum locum pecunie facit qua nullum vectigal vtilius. Suis enim commodissime parcat quem loculi exhibent alieni. Militatur in curia vsq̄ ad canos: immo & illos cōsumit curia. Vix est vt quem curia pduxit ad canos: domum redeat/ vel exclusus. Si migrauerint fame pereunt: quia vt ait sydonius eos non tam bonus pascit q̄ panis alienus. Suavior enim est/ & quiddā ab alieno innate dulcedinis habet. Nescit vti suo qui semper abusus est alieno. Si honesta finiuntur officia/ parasiti partes non erubescit explere: vel nūmi. Que vis indigna patietur ateq̄ exeat. Apud mironem trebium cogites discumbentem. Nam & huic idem propositum & semper eadē mens est: vt bona summa putet aliena viuere quadra: & ea pa-

Amor pecunie vincit oia.
¶ Nō q̄ auaro nihil vile videtur/ et q̄ semp cōtēplatur in thesauro.

¶ Nō q̄ ppter q̄stū auar⁹ oēs mūdi partes circuit.

Iuuenalis.